

PŘIJATÉ TEXTY

Prozatímní znění

P8_TA-PROV(2019)0422

Čína, zejména situace náboženských a etnických menšin

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. dubna 2019 o Číně, zejména o situaci náboženských a etnických menšin (2019/2690(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o situaci v Číně, zejména na usnesení ze dne 26. listopadu 2009 o Číně: práva menšin a uplatňování trestu smrti¹, ze dne 10. března 2011 o situaci a kulturním dědictví v Kašgaru (Ujgurská autonomní oblast Sin-ťiang)², ze dne 15. prosince 2016 o případech tibetské buddhistické akademie ve městě Larung Gar a Ilhama Tohtiho³, ze dne 12. září 2018 o situaci v oblasti vztahů mezi EU a Čínou⁴ a ze dne 4. října 2018 o masovém svévolném zadržování Ujgurů a Kazachů v Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang⁵,
- s ohledem na strategické partnerství EU a Číny zahájené v roce 2003 a na společné sdělení Komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 22. června 2016 s názvem „Prvky pro novou strategii EU o Číně“ (JOIN(2016)0030),
- s ohledem na obecné zásady EU na podporu a ochranu svobody náboženského vyznání nebo přesvědčení, které přijala Rada pro zahraniční věci dne 24. června 2013,
- s ohledem na společné prohlášení Komise a místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 12. března 2019 s názvem „EU-Čína – strategický výhled“ (JOIN(2019)0005),
- s ohledem na společné prohlášení z 21. summitu EU-Čína, konaného dne 9. dubna 2019,
- s ohledem na dialog mezi EU a Čínou o lidských právech, jenž byl zahájen v roce 1995,

¹ Úř. věst. C 285 E, 21.10.2010, s. 80.

² Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 185.

³ Úř. věst. C 238, 6.7.2018, s. 108.

⁴ Přijaté texty, P8_TA(2018)0343.

⁵ Přijaté texty, P8_TA(2018)0377.

- a na jeho 37. kolo, které se konalo v Bruselu ve dnech 1. a 2. dubna 2019,
- s ohledem na článek 36 Ústavy Čínské lidové republiky, který zaručuje všem občanům právo na svobodu náboženského vyznání, a na článek 4 ústavy, který chrání práva národnostních menšin;
 - s ohledem na Mezinárodní úmluvu o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966, kterou Čína podepsala v roce 1998, ale neratifikovala ji,
 - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
 - s ohledem na závěrečné připomínky hodnocení Výboru OSN pro odstranění rasové diskriminace týkající se Číny,
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že EU ve svém strategickém rámci pro lidská práva a demokracii přijímá závazek prosazovat lidská práva, demokracii a právní stát „ve všech oblastech své vnější činnosti bez výjimky“ a „učinit lidská práva těžištěm svých vztahů se všemi třetími zeměmi a také svých strategických partnerství“; vzhledem k tomu, že by to mělo zůstat těžištěm dlouhodobého partnerství mezi EU a Čínou, a to v souladu se závazkem EU hájit tytéž hodnoty v rámci své vnější činnosti a v souladu se zájmem dodržovat mezinárodní právní předpisy a standardy týkající se lidských práv při svém vlastním rozvoji, který vyjádřila Čína;
- B. vzhledem k tomu, že Čína úspěšně pozvedla 700 milionů osob z chudoby, nicméně vzhledem k tomu, že se stav lidských práv v Číně od nástupu prezidenta Si Ťin-pchinga k moci v březnu 2013 dále zhoršil a že vláda zároveň zvyšuje svůj nátlak na nenásilný disident, svobodu projevu, svobodu vyznání a právní stát; vzhledem k tomu, že čínské orgány zadržují a trestně stíhají stovky obránců lidských práv, právníků a novinářů;
- C. vzhledem k tomu, že nová nařízení o náboženských záležitostech, která vstoupila v platnost dne 1. února 2018, zaujímají restriktivnější postoj vůči náboženským skupinám a činnostem a nutí je, aby byly více v souladu s politikou strany; vzhledem k tomu, že náboženská svoboda a svoboda svědomí se ocitly v nejhroší pozici od počátku hospodářských reforem a otevřenější politiky Číny koncem 70. let 20. století; vzhledem k tomu, že v Číně se nachází jedna z nejpočetnějších skupin náboženských vězňů;
- D. vzhledem k tomu, že ačkoli bylo v září 2018 dosaženo dohody mezi Svatým stolcem a čínskou vládou o jmenování biskupů v Číně, křesťanské náboženské komunity čelí v Číně rostoucím represím, přičemž křesťané, kteří patří jak k podzemním církvím, tak k církvím schváleným vládou, jsou terčem obtěžování a zadržování, demolice kostelů, zabavování náboženských symbolů a zásahů proti křesťanským shromážděním; vzhledem k tomu, že čínské orgány v některých provinciích nedovolují osobám mladším 18 let účastnit se náboženských aktivit; vzhledem k tomu, že v září 2018 zakázala Čína Církev Siónu, největší podzemní kongregaci v Číně, která má více než 1 500 příznivců;
- E. vzhledem k tomu, že situace v provincii Sin-ťiang, kde žije 10 milionů ujgurských muslimů a etnických Kazachů, se rychle zhoršuje, protože stabilitě a kontrole nad touto provincií přiřadily čínské orgány nejvyšší prioritu, a to jak kvůli pravidelným

teroristickým útokům Ujgurů v této provincii či s touto provincií údajně spojeným, tak kvůli strategickému místu Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang v rámci iniciativy Pás a cesta; vzhledem k tomu, že se objevily informace o tom, že systém táborů používaný v provincii Sin-ťiang se rozšířil i na další části Číny;

- F. vzhledem k tomu, že byl zaveden program mimosoudního zadržování, v němž jsou podle odhadů Výboru OSN pro odstranění rasové diskriminace zadržovány „desetitisíce až milion Ujgurů“, kteří byli přinuceni podstoupit na neurčitou dobu politickou „převýchovu“, aniž by byli obviněni nebo postaveni před soud, a jsou tudíž svévolně zadržováni pod záminkou boje proti terorismu a náboženskému extremismu; vzhledem k tomu, že v provincii Sin-ťiang byla zavedena politika přísných omezení náboženské praxe a ujgurského jazyka a zvyků;
 - G. vzhledem k tomu, že byla vyvinuta důmyslná síť invazivních digitálních technologií pro dohled, včetně technologie rozpoznávání obličejů a shromažďování údajů;
 - H. vzhledem k tomu, že čínská vláda odmítla řadu žádostí pracovní skupiny OSN pro případy násilného nebo nedobrovolného zmizení a Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva a dalších držitelů mandátů zvláštních postupů OSN o vyslání nezávislých vyšetřovatelů do provincie Sin-ťiang;
 - I. vzhledem k tomu, že se situace v Tibetu navzdory hospodářskému růstu a rozvoji infrastruktury během posledních několika let zhoršila, neboť čínská vláda omezila široké spektrum lidských práv pod záminkou zajišťování bezpečnosti a stability a angažuje se v neustávajících útocích na tibetskou identitu a kulturu;
 - J. vzhledem k tomu, že v několika uplynulých letech byla v Tibetu posílena opatření v oblasti dohledu a kontroly a častěji též docházelo ke svévolným zadržením, k mučení a fyzickému zneužívání; vzhledem k tomu, že čínská vláda vytvořila v Tibetu prostředí, v němž není státní moc nijak omezována, vše prostupuje atmosféra strachu a každý aspekt veřejného a soukromého života je silně kontrolován a regulován; vzhledem k tomu, že v Tibetu může být veškeré jednání spočívající v nenásilném odporu nebo kritice státních politik týkající se národnostních nebo náboženských menšin považováno za „separatistické“, a tudíž za trestně stíhatelné; vzhledem k tomu, že přístup do Tibetské autonomní oblasti je dnes omezen více než kdykoli předtím;
 - K. vzhledem k tomu, že podle zpráv došlo od roku 2009 k mimořádně vysokému počtu případů Tibetánů, většinou mnichů a mnišek, kteří se zapálili na protest proti restriktivní politice, kterou Čína v Tibetu uplatňuje, a na podporu návratu dalajlámy a dodržování práva na náboženskou svobodu v okrese Aba/Ngaba v provincii Sečuán a dalších částech Tibetské náhorní plošiny; vzhledem k tomu, že za posledních 10 let nebylo v řešení tibetské krize dosaženo žádného pokroku;
1. je hluboce znepokojen tím, že mnohé náboženské a etnické menšiny, zejména Ujguři a Kazaši, Tibetáné a křesťané, čelí stále represivnějšímu režimu, kdy jsou novými opatřeními omezovány ústavní záruky jejich práva na svobodu kulturních projevů a náboženského vyznání, slova a projevu a pokojného shromažďování a sdružování; žádá orgány, aby dodržovaly tyto základní svobody;
 2. vyzývá čínskou vládu, aby okamžitě učinila přítrž tomu, aby byli bez obvinění, soudu či usvědčení ze spáchání trestného činu svévolně zadržováni členové ujgurské a kazašské

komunity a Tibetáné, uzavřela všechny tábory a zajišťovací zařízení a neprodleně a bezpodmínečně propustila zadržované osoby;

3. vyzývá k okamžitému propuštění svévolně zadržovaných osob a vězňů svědomí včetně stoupenců hnutí Falun Gong a k upuštění od praxe nucených zmizení a trvá na tom, že všichni jedinci si mohou volit své právní zástupce a mají právo na přístup ke své rodině a k lékařskému ošetření a na prošetření jejich případu;
4. vyzývá čínskou vládu, aby okamžitě propustila: členy ujghurské komunity, včetně Ilhama Tohtiho, Tashpolata Tiyyipa, Rahile Dawutové, Eliho Mamuta, Hailaitiho Nijázího, Memetjana Abdully, Abduhelila Zunúna a Abdukaríma Abduwelího; osoby pronásledované za své náboženské přesvědčení, včetně Čanga Šao-t'ieho, Chu Š'-kena, Wang Ia a Sun Čchienové; tibetské aktivisty, spisovatele a náboženské představitele, kteří čelí obviněním z trestných činů nebo byli uvězněni za to, že vykonávali svého právo na svobodu projevu, včetně Tašiho Wangčuka a Lobsanga Dhargyeho;
5. vyzývá k okamžitému propuštění švédského nakladatele Kueje Min-chaje a dvou kanadských občanů Michaela Spavora a Michaela Kovriga;
6. naléhavě žádá čínskou vládu, aby rodinám, kterých se to týká, sdělila veškeré informace o osobách násilně zmizelých v oblasti Sin-ťiang;
7. vyzývá čínské orgány, aby ukončily kampaň namířenou proti křesťanským kongregacím a organizacím a aby učinily přítrž pronásledování a zadržování křesťanských pastorů a kněží a nuceným demolicím kostelů;
8. vyzývá čínské orgány, aby dodržovaly jazykové, kulturní, náboženské a další základní svobody Tibetánů a aby upustily od politiky osidlování ve prospěch Chanů a neprospěch Tibetánů a nenutily tibetské kočovníky, aby se vzdali svého tradičního způsobu života;
9. odsuzuje kampaně vedené ve jménu „vlastenecké výchovy“, včetně opatření k řízení tibetských buddhistických klášterů; je znepokojen tím, že čínské trestní právo je zneužíváno k pronásledování Tibetánů a buddhistů, jejichž náboženské aktivity jsou stavěny na roveň „separatismu“; vyjadřuje politování nad tím, že se prostředí pro praktikování buddhismu v Tibetu významně zhoršilo po tibetských protestech z března 2008, po nichž čínská vláda přistoupila ve větší míře k pervazivní „vlastenecké výchově“;
10. naléhavě žádá čínské orgány, aby uplatňovaly ústavou garantované právo na svobodu náboženského vyznání v případě všech čínských občanů;
11. zdůrazňuje, že je nutné, aby EU a její členské státy v souladu se závazkem hovořit silným, jasným a jednotným hlasem, pokud jde o jejich přístup k Číně, nadnesly při jednání s čínskými orgány na všech úrovních otázku porušování lidských práv, a to i v rámci každoročního dialogu o lidských právech, strategického dialogu, dialogu na vysoké úrovni o hospodářských otázkách a summitu, včetně nadcházejícího euroasijského summitu;
12. zdůrazňuje, že třebaže ve společném prohlášení vydaném po 21. summitu EU a Číny obě strany ujišťovaly, že všechna lidská práva jsou univerzální, nedělitelná, vzájemně provázaná a na sobě závislá, měla by EU Čínu pobízet, aby podle toho také jednala;

vyjadřuje politování nad tím, že na summitu EU a Číny konaném dne 9. dubna 2019 hrály otázky lidských práv opět jen okrajovou úlohu; zastává názor, že pokud se při summitu EU a Číny důrazně nezmiňují lidská práva, měla by Rada, Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) a Komise celkově odmítnout zařazení těchto formulací a vydat samostatné sdělení k těmto tématům, které bude obsahovat smysluplné zhodnocení dané situace i důvodů, proč se nebylo možné dohodnout na důraznějších formulacích;

13. vyzývá členské státy EU, aby zabránily tomu, aby čínské orgány prováděly na území EU jakoukoli činnost, jejímž cílem je pronásledovat členy turkických komunit, Tibetany a další náboženské či etnické skupiny, a přimět je tak k tomu, aby se stali informátory, nebo je přinutit k návratu do Číny nebo je umlčet;
14. vyzývá čínské orgány, aby novinářům a mezinárodním pozorovatelům, včetně vysokého komisaře OSN pro lidská práva a zvláštní postupy OSN, umožnily svobodný, smysluplný a ničím neomezený přístup do oblasti Sin-ťiang a Tibetské autonomní oblasti; vyzývá EU a její členské státy, aby na příštím zasedání Rady OSN pro lidská práva iniciovaly přijetí rezoluce o zřízení zjišťovací mise v Sin-ťiang;
15. vyzývá čínskou vládu, aby zajistila plné dodržování práv občanů zakotvených v ústavě, zejména s ohledem na článek 4, který chrání národnostní menšiny; článek 35, který chrání svobodu projevu, tisku, sdružování, shromažďování, pochodů a demonstrací; článek 36, který uznává právo na svobodu náboženského vyznání; a článek 41, který zaručuje právo na kritiku a názory týkající se jakýchkoli státních orgánů nebo úředníků;
16. naléhavě vyzývá Čínu, aby ratifikovala Mezinárodní pakt o občanských a politických právech;
17. naléhavě vyzývá Čínu, aby diplomatům, novinářům a občanům EU poskytla neomezený přístup na území Tibetu výměnou za volný a otevřený přístup na veškerá území členských států EU, který využívají čínští turisté; naléhavě vyzývá orgány EU, aby se vážně zabývaly otázkou přístupu na území Tibetu při jednáních o dohodě o zjednodušení vízového režimu mezi EU a Čínou;
18. vyjadřuje své zklamání nad tím, že 37. kolo dialogu o lidských právech mezi EU a Čínou nepřineslo žádné významné výsledky; vyjadřuje rovněž politování nad tím, že se čínská delegace nezúčastnila pokračování dialogu, které se konalo 2. dubna a nabídlo příležitost k výměně názorů s organizacemi občanské společnosti;
19. naléhavě žádá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku, ESVČ a členské státy, aby pozorněji sledovaly znepokojující vývoj v oblasti lidských práv v oblasti Sin-ťiang, včetně silícího útlaku a sledování ze strany vlády, a aby se jak v soukromí, tak veřejně vyjadřovaly proti porušování lidských práv v Číně;
20. vyzývá Radu, aby zvažila možnost přijetí cílených sankcí proti osobám zodpovědným za tvrdé zákroky v Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang;
21. vyzývá EU, její členské státy a mezinárodní společenství, aby zastavily veškerý vývoz zboží a služeb a transfer technologií, které Čína využívá k rozšíření a zdokonalení svého kybernetického dohledu a nástrojů preventivního profilování; je hluboce znepokojen tím, že Čína už tyto technologie vyvážá do autoritářských států po celém světě;
22. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení místopředsedkyni Komise, vysoké

představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a vládě a parlamentu Čínské lidové republiky.